

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Η σύγχρονη ψυχολογία

1. Εισαγωγή

Κατά τον Αριστοτέλη «αρχή σοφίας ονομάτων επίσκεψις». Η ετυμολογία του όρου, ψυχολογία έχει ως αποτέλεσμα τα ουσιαστικά ψυχή και λόγος. Αυτών δε των συστατικών η ετυμολογία είναι: η αρχαία σημασία της λέξης ψυχή είναι πνοή, ζωή, ανάσα, από το ρήμα ψύχω που σημαίνει εκτός των άλλων και πνέω, φυσώ. Στην Παλαιά Διαθήκη Γένεσις Β΄ 7 διαβάζουμε: «και έπλασεν ο Θεός τον άνθρωπον χουν από της γης, και ενεφύσησεν εις τό πρόσωπον αυτού πνοήν ζωής, και εγένετο ο άνθρωπος εις ψυχήν ζώσαν». Υπάρχει το σανσκριτικό á – psu, χωρίς ανάσα, αδύναμα. Με τη λέξη ψυχή αποδίδεται το εβραϊκό nérheš = ανάσα, πνοή.

Για το ουσιαστικό λόγος, ανατρέχοντας στον Όμηρο συναντάμε τους εξής στίχους:

.....· αὐτὰρ ἔπειτα
ὄστ' ἄ Πατρόκλοιο Μενoitιάδαο λέγωμεν
εὖ διαγιγνώσκοντες²

(μετά ας μαζέψουμε τα κόκαλα, καλά διαλέγοντας τα,
του Πάτροκλου)

Το ρήμα λέγω, από όπου το ουσιαστικό λόγος, σήμαινε μαζεύω, συνάζω τα επιμέρους στοιχεία ή κατηγορήματα στην ενότητα που είναι απαραίτητη να φανερωθεί το υπαρκτό. (Γιανναράς 1987).

Σύμφωνα με την ετυμολογική έννοια του όρου, ψυχολογία σημαίνει την μελέτη και έρευνα της ψυχής. Επειδή ο όρος ψυχή είναι οντότητα με μεταφυσικό χαρακτήρα, για να είναι η ψυχολογία επιστήμη, έπρεπε να αποκλείσουμε τον παράγοντα ψυχή κατά την οργάνωση, συγκρότηση και ανάπτυξη της ψυχολογίας. Δηλαδή θα επιχειρούσαμε να κάνουμε ψυχολογία χωρίς ψυχή.

Η Βοσνιάδου προτείνει τους εξής ορισμούς ως αφετηρία για την επιστήμη της ψυχολογίας:

Η ψυχολογία είναι η επιστήμη που έχει σκοπό να περιγράψει και να εξηγήσει τη συμπεριφορά και τις νοητικές διεργασίες κυρίως του ανθρώπου αλλά και των άλλων έμβιων όντων. Συμπεριφορά θεωρείται η δραστηριότητα ενός οργανισμού, που μπορεί να παρατηρηθεί από κάποιον άλλο οργανισμό ή από τα μηχανήματα ενός πειραματιστή. Για παράδειγμα οι κινήσεις των